

**KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
GYŐRI IGAZGATÓSÁGA**

**OKTATÁSI HELYZETKÉP
A NYUGAT-DUNÁNTÚLON**

GYŐR
2007. szeptember

© Központi Statisztikai Hivatal

Győri Igazgatósága, 2007

ISBN 978-963-235-132-2

Igazgató:

Nyitrai József

Tájékoztatási és információszolgáltatási osztályvezető:

Kása Katalin

Készítette:

Kása Katalin

Pástiné Illa Judit

*Másodlagos publikálás csak a forrás megjelölésével, adatok átadása
csak a KSH Győri Igazgatósága engedélyével történhet!*

A KSH Győri Igazgatósága kiadványai
megrendelhetők, megvásárolhatók:

Győr, Bem tér 19. Telefon: 94/502-400 Telefax: 94/427-033

KSH az interneten: www.ksh.hu

TARTALOM

Megjegyzések – Jelmagyarázat.....	4
Bevezetés	5
1. A lakosság iskolázottsága a Nyugat-Dunántúlon.....	6
2. Az óvodás és iskoláskorú népesség számának alakulása a régióban	8
3. Közoktatás a Nyugat-Dunántúlon	10
3.1. Óvodai nevelés.....	10
3.2. Alapfokú oktatás.....	13
3.3. Középfokú oktatás.....	15
4. Felsőoktatás a Nyugat-Dunántúlon.....	18
Táblázatok	23
Módszertani megjegyzések.....	36

MEGJEGYZÉSEK

Az adatokat a 2007. január 1-jei közigazgatási beosztásnak megfelelően közöljük.

A százalék- és viszonyszámok számítása kerekítés nélküli adatokból történt.

Az adatok és a megoszlási viszonyszámok kerekítése egyedileg történt, ezért a részadatok összegei eltér(het)nek az összesen-adatoktól.

Az egyes táblákra vonatkozó megjegyzések a táblák alján találhatóak.

JELMAGYARÁZAT

- = A megfigyelt statisztikai jelenség nem fordult elő.
- .. = Az adat nem ismeretes.
- 0; 0,0 = A mutató értéke olyan kicsi, hogy kerekítve zérust ad.

BEVEZETÉS

Az elmúlt években a nemzetközi elemzések azt mutatták, hogy azoknak az országoknak sikerült jelentősebb gazdasági növekedést elérniük, amelyek hosszú távú befektetésként kiemelt figyelmet fordítottak az oktatásra.

A népszámlálások és a mikrocenzusok adatai kedvező változást mutatnak a magyar lakosság képzettségét illetően. Az alapfokú iskolázottság szinte teljeskörűvé válása mellett a közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkezők hányada folyamatosan nő. Az elmúlt évtized alatt az oktatás is jelentős átalakuláson ment keresztül, az iskolák fenntartásában civil szervezetek, egyházak szerepe erősödött, a továbbtanulási esélyeket lehetővé tevő érettségit adó képzések vonzereje nőtt, és a kiszélesedő felsőoktatásban is mind többen vettek részt.

Az oktatásban a tanulók számát erőteljesen befolyásolják a demográfiai folyamatok. Az európai tendenciákhoz hasonlóan hazánkban is egyre fogy a gyermeklétszám, ezáltal mind kevesebben lépnek be az oktatási rendszerbe, ezzel párhuzamosan viszont nőtt az oktatás időtartama, a fiatalok tovább tanulnak mint elődeik, mindemellett az élethosszig tartó tanulás, a folyamatos tovább- illetve átképzés a felsőoktatás szerepét is felértékelte.

Kiadványunkban bemutatjuk a Nyugat-Dunántúlon az elmúlt másfél évtizedben az alap-, közép- és felsőoktatásban résztvevők számában, a képzési struktúrában bekövetkezett változásokat. A régió három megyéjének helyzetértékelését kiegészítjük az egyes térségek, települések jellemzőivel is.

1. A népesség iskolázottsága a Nyugat-Dunántúlon

Általánosan elfogadott vélemény, hogy az iskolai végzettség, szakképzettség szintje szorosan összefügg egy ország társadalmi-gazdasági fejlettségi szintjével. A XX. század második felétől az oktatás terjeszkedésének lehetünk szemtanúi világszerte. Felértékelődött az oktatás szerepe, s számos intézkedés is született a lakosság iskolai végzettségének növelése érdekében. A tankötelezettségi korhatár kitolódott, az iskolafajták kínálata bővült, a szakképzés rendszere egységesült, valamint gyorsult a felnőttképzés fejlesztése. A fiatalok egyre több időt töltenek az iskolapadban, meghosszabbodott a tanulási életszakasz. Az idősebb generációkhoz képest később állnak munkába, viszont náluk iskolázottabbak.

A népesség iskolázottsági szintje az elmúlt évtizedekben hazánkban is folyamatosan emelkedett, jelentős minőségi változáson ment át. A 2005. évi Mikrocenzus adatai szerint Nyugat-Dunántúlon a 7 évesnél idősebb népesség mintegy négytizede általános iskolai vagy annál alacsonyabb végzettséggel, közel egynegyede középiskolai érettségivel, egytizede felsőfokú oklevéllel rendelkezett.

A 7 éves és idősebb népesség megoszlása a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint, 2005

Régiók	Össze- sen	Általános iskola		Középiskola érettségi és szakmai oklevél nélkül		Középiskola		Egyetem, főiskola	
		8. évfo- lyamnál alacso- nyabb	8.	9-10.	11-12.	érett- ségi nélkül, szakmai oklevél- lel	érett- ségivel	oklevél nélkül	oklevél- lel
			évfolyam						
Közép-Magyarország	2 659	13,2	18,0	2,8	2,5	14,2	27,5	3,5	18,3
Közép-Dunántúl	1 040	16,7	23,0	3,2	2,8	21,3	21,4	2,0	9,6
Nyugat-Dunántúl	938	15,6	22,3	2,9	2,6	21,2	23,4	2,2	9,8
Dél-Dunántúl	913	17,6	24,8	3,1	2,8	21,2	19,4	2,2	8,9
Észak-Magyarország	1 178	20,0	24,3	3,0	2,4	18,4	21,4	2,0	8,5
Észak-Alföld	1 425	21,1	24,6	3,1	2,8	18,7	18,5	2,2	8,9
Dél-Alföld	1 267	18,6	23,7	3,3	2,6	19,9	20,2	2,6	9,1
Ország összesen	9 421	17,0	22,2	3,0	2,6	18,3	22,6	2,6	11,7

Területi összehasonlításban a 2001. évi népszámláláshoz képest jelentős minőségi változás, hogy kivétel nélkül minden régióban mérséklődött az általános iskolával, vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők aránya, miközben jó ideje folyamatosan növekszik a középfokú és a felsőfokú végzettségűeké. Az adatok azt mutatják, hogy azokban a régiókban, megyékben magasabb az iskolázottság, ahol már a korábbi történelmi korban kialakult fejlettebb gazdaság vonzza a magasabban kvalifikált munkaerőt, s jól működő közép- és felsőfokú intézményhálózat is jelen van. A nyugat-dunántúli régió – a

közép-magyarországihoz és a közép-dunántúlihoz hasonlóan – a viszonylag magasan iskolázott térségek közé tartozik.

A három nyugati megyét magába foglaló régióban másfél évtized alatt közel felére, 31-ről 16%-ra csökkent a 7 éves és idősebb népességen belül a **8. évfolyamnál** alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya. Ez részben a gyermekkorúak számának csökkenéséből, a szerényebb végzettséggel rendelkező idősebb korosztály elhalálózásából, valamint a felnőttek – elsősorban a fiatal felnőttek – egyre magasabb iskolázottsági szintjéből adódott. A 2005-ös adatok szerint az országoshoz hasonlóan a Nyugat-Dunántúlon a 8. évfolyamnak megfelelő iskolázottsági szintet a népesség 28%-a érte el. Egy osztályt sem végzett el az alapfokú oktatásban 13,6 ezer fő, a vizsgált népesség másfél százaléka, számuk a 2001. évi népszámláláshoz viszonyítva két százalékkal mérséklődött.

Nagyjából a rendszerváltással egyidejűleg meginduló középiskolai expanzió hatásaként az elmúlt évtizedben a legdinamikusabb fejlődés a **középfokú végzettségűek** esetében regisztrálható, s a pozitív irányú tendencia minden régióban megfigyelhető volt. A legutóbbi mikrocenzuskor a népességen belüli arányuk megközelítette a 45%-ot, s ezzel Nyugat-Dunántúl a régiók sorrendjében az első helyen állt. Látványos javulás 1990 és 2001 között következett be, amikor az 1970-es évtized közepén született nagyobb létszámú korosztályhoz tartozók jártak középiskolába. 2001 után mérsékelten, de tovább gyarapodott a középszinten tanulmányaikat sikeresen befejezők aránya. A középiskolai érettségivel rendelkezők hányada Közép-Magyarországon volt a legmagasabb, ezt követte Nyugat-Dunántúl, ahol a 2001. évi népszámlálás óta a régiók között a legjobban – 1990-hez képest 7, a négy évvel ezelőttihez képest pedig 2,7 százalékponttal – emelkedett az érettségizettek részesedése. Ezen belül Zala és Győr-Moson-Sopron megyében a régiós átlag fölötti, míg Vasban az alatti növekedést regisztráltak. Az érettségi nélküli, szakmai oklevéllel rendelkezők aránya a Közép-Dunántúlon volt a legmagasabb (21,3%), s majdnem ugyanennyit tett ki a nyugat-dunántúli régióban mért érték (21,2%) is.

Az iskolák bővülő választéka következtében, valamint a megnövekedett tanulási igények hatására a **diplomások** száma és aránya – különösen az utóbbi évtizedekben – gyors ütemben emelkedett. A mikrocenzus idején a 7 éves és idősebb népesség csaknem tíz százaléka – 92 ezer személy – rendelkezett felsőfokú oklevéllel a Nyugat-Dunántúlon, számuk 1990-2005 között másfélszeresére gyarapodott. Népességen belüli arányukat tekintve a többi régióhoz képest kiemelkedően magas közép-magyarországi érték (18,3%) után a második legjobb volt. A három megye közül Győr-Moson-Sopron mutatta a legintenzívebb fejlődést e téren, utána Vas, majd Zala megye következett.

Ha a tisztított iskolai végzettségi arányokat vizsgáljuk, vagyis az egyes iskolai szinteknél csak azt a korcsoportot vesszük figyelembe, amely az adott végzettség megszerzését tette lehetővé, pontosabb képet nyerünk a népesség iskolázottságáról.

A Nyugat-Dunántúlon – és országban mindenhol – másfél évtized alatt felére apadt a 10 évesek és idősebbek körében azoknak az aránya, akik az általános iskola első évfolyamát sem fejezte be. 1990-ben régióinkban a 15 éves és idősebb népességnek 78,6%-a végzett el legalább 8 osztályt. Arányuk 2001-re már megközelítette a 90%-ot, s további négy év alatt még 2,6 százalékponttal javult. Közép-Magyarország után a nyugat-dunántúli régió mutatószáma volt a legkedvezőbb. Nemek tekintetében a férfiaknál magasabb (95%) volt az arány, mint a nőknél (90%).

Az érettségivel vagy annál magasabb szintű iskolai végzettséggel rendelkezők hányada a 18 éves és idősebb népesség körében is jelentősen emelkedett a vizsgált

időszakban. A mikrocenzus időpontjában a népesség több mint négytizede, a nők 43, a férfiak 38%-a rendelkezett érettségivel.

Iskolai végzettség a megfelelő korúak százalékában 1990-2005

(százalék)

Megnevezés	Nyugat-Dunántúl			Ország összesen		
	1990	2001	2005	1990	2001	2005
A 10-x éves népességből az általános iskola első osztályát sem végezte el	0,8	0,5	0,4	1,2	0,7	0,5
A 15-x éves népességből legalább általános iskolai végzettségű	78,6	89,8	92,6	78,1	88,8	91,6
A 18-x éves népességből legalább középiskolai végzettségű, érettségivel	28,0	36,1	40,7	29,2	38,2	42,6
A 25-x éves népességből egyetemi, főiskolai végzettségű, oklevéllel	8,5	10,9	12,2	10,1	12,6	14,7

A 25 éves és idősebb népességen belül a felsőfokú végzettségűek hányada is javult. Míg 1990-ben az ilyen korú népesség 8,5%-a volt diplomás, 2005-re az arány elérte a 12,2%-ot. A mikrocenzus idején a nyugat-dunántúli régió a közép-dunántúlihoz hasonlóan előkelő helyet foglalt el e tekintetben a Budapest miatt kimagaslóan jó mutatóval rendelkező közép-magyarországi térség után. Míg több évtizeddel ezelőtt a magasan képzettek túlnyomó többsége még a férfiak köréből került ki, mára a nemek közötti különbség kiegyenlítődni látszik. A férfiakénál ugyanis jobban nőtt a női diplomások aránya. Ez főként a fiatalabb korú nők diplomaszerezési törekvéseivel, egyes szakmák, szakterületek elnöiesedésével függ össze. Ennek ellenére a legutolsó népesség-összeírás adatai szerint – ha elenyésző mértékben is, a diplomások aránya magasabb volt a férfiaknál (12,7%), mint a nőknél (11,7%).

Összességében a felsőfokú végzettségűek arányát tekintve a régióon belül Győr-Moson-Sopron megye áll az első helyen, azt követi Vas, majd Zala megye, kivéve a nőket, ahol Vas megelőzi Zala megyét, valószínűsíthetően a vasi megyeszékhelyen működő felsőfokú intézmények képzési jellege (pedagógus-, szociális jellegű szakképzés) következtében.

2. Az óvodás és az iskoláskorú népesség számának alakulása a régióban

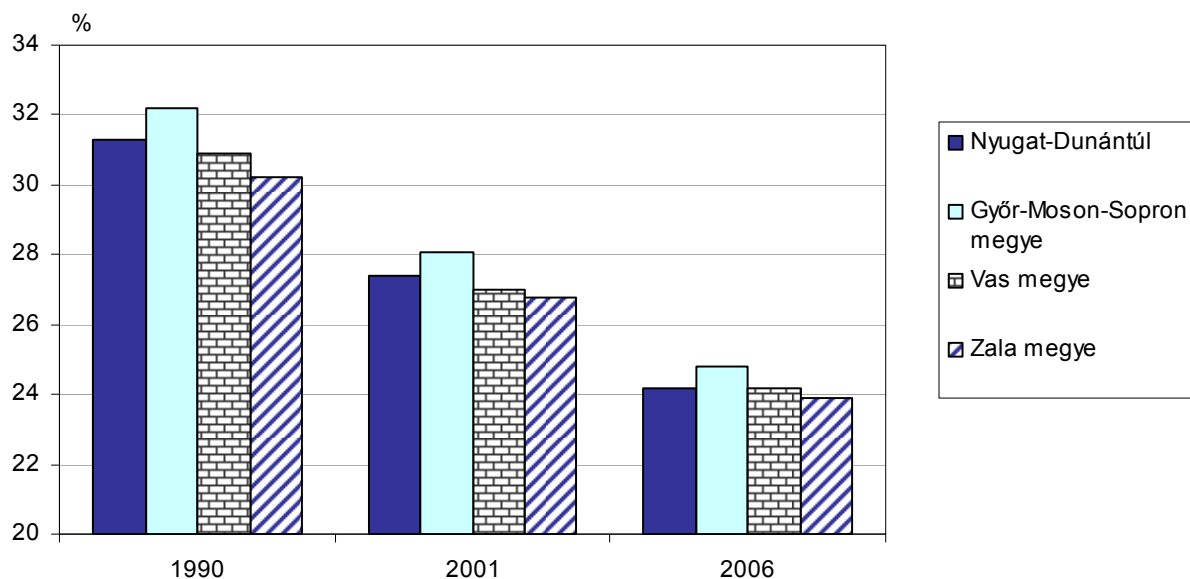
Közismert, hogy a közoktatás helyzetét, működését a gazdasági környezet állapotán kívül jelentősen befolyásolja a demográfiai folyamatok alakulása. Az oktatás iránti kereslet elemzéséhez, az oktatásügyi változások, változtatások megértéséhez elengedhetetlen tehát az abban érintett korcsoportok vizsgálata.

Tény, hogy a magyar népesség lélekszáma 1981 óta folyamatosan csökken s ez a tendencia különösen a kilencvenes években gyorsult fel. Egyre kisebb születésszám mellett nőtt a halandóság, és az ezer lakosra vetített népmozgalmi mutatók is kedvezőtlenül alakultak. A népesség fogyása elsősorban a gyermek- és a fiatalok létszámának csökkenéséből adódott, és ez az oktatásban résztvevő korcsoportokat is érintette.

Másfél évtized alatt a Nyugat-Dunántúlon közel egy százalékkal fogyott a népesség. A régió lakosságának több mint négytizedét kitevő Győr-Moson-Sopron megyében 2006-ban 4,4%-kal többen laktak az 1990 évinél, míg Vas és Zala megyében ugyanennyivel kevesebben. A régió legnagyobb megyéjében vélhetően a gazdaság fejlődése volt a népességmegtartó erő.

2006-ban a **közoktatásban érintett 3-24 éves népesség** a régió összlakosságának közel egynegyedét tette ki, 7 százalékponttal kevesebbet az 1990 évinél. Ezen belül a közoktatás különböző szintjeihez igazodva négy korcsoport (3-6, 7-14, 15-19, 20-24 évesek) helyzetét vizsgáltuk a népmozgalmi folyamatokkal összhangban.

**A 3-24 évesek aránya a Nyugat-Dunántúlon
1990-2006**

A születések számát tekintve a mélypontot a Nyugat-Dunántúlon is 1999-ben regisztrálták a statisztikák. Ezután mindhárom megyében kismértékben emelkedés következett be (az 1970-es évek közepén született nagyszámú női nemzedékek gyermekvállalása miatt), majd a folyamat stabilizálódni látszott. A népesség reprodukciója szempontjából Győr-Moson-Sopron megyének a legkedvezőbbek az 1000 lakosra vetített népmozgalmi mutatószámai, és egy évtizede – a többi megyéhez, régióhoz képest kedvezőbb elhelyezkedési lehetőségek vonzó hatása folytán – pozitív a belföldi vándorlási egyenlege is. A jó irányú folyamatok hatásaként Vas és Zala megyéhez képest az iskoláskorú népesség aránya a vizsgált időszakban mindvégig itt volt a legmagasabb teljes populációhoz képest.

Az érintett népességen belül a legfiatalabbak, az **óvodás korúak** részaránya a régióban 2006-ban is csupán 14,5%-ot tett ki, ezen belül Győr-Moson-Sopron és Vas megyében átlag feletti, illetve azzal egyező, míg Zalában az alatti volt. E korcsoportban az ezredfordulón született gyermekek magasabb száma miatt nem történt nagymértékű visszaesés 1990-hez képest.

Az általános iskolai 7-14 éves korosztályban még voltak kiugró értékek az 1990-es évek elején – a 70-es évek végének népesedéspolitikai intézkedései, pl.:gyes módosított rendszere, az önálló lakáshoz jutással kapcsolatos kedvezmények, az abortusz szigorítása miatt –, azt követően a létszám rohamosan apadt. A legfrissebb népességadatok szerint az

elmúlt bő másfél évtizedben közel egyharmadával mérséklődött az **általános iskolás korúak** száma. A 3-24 évesek között e korcsoport létszámának aránya Vas megyében csökkent másfél évtized alatt a legkisebb mértékben.

A **középfokú** oktatásban jellemzően a 15-19 éves korosztály vesz részt. A kilencvenes évek első felétől a korosztály létszáma csökkenni kezdett, 2006-ban közel egynegyedével voltak kevesebben az 1990 évinél.

A 20-24 évesek korosztálya a felsőfokú szakképzésben, a **felsőfokú** intézményekben érintett. A hetvenes években a demográfiai hullámhegy idején születettek a kilencvenes évek végén, az ezredfordulón kerültek ebbe a korcsoportba, s így arányuk mind az össznépességen, mind az érintett korosztályon belül megemelkedett. 2001-ben a régió népességének 7,8%-a volt ilyen korú, az 1990 évi 6,5%-kal szemben. Körükben a magasabb iskolai végzettség megszerzése iránti igény számottevően növekedett. Az elmúlt öt évben a két évtizeddel korábbi csökkenő születésszám hatására ismét kisebb lett a korcsoport hányada, 2006-ban már 6,6%-ot tett ki.

3. Közoktatás a Nyugat-Dunántúlon

Az óvodákban, általános és középiskolákban folyó nevelő-oktató munka három alapvető szakaszra osztható, az óvodai nevelést követően az alapfokú, majd a középfokú oktatás szakasza következik.

3.1. Óvodai nevelés

A nevelési-oktatói munka három szakasza közül az óvodai az első, mely a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. A törvényi szabályozás alapján a megfelelő iskolai felkészítés érdekében a gyermeket öt éves kora után kötelező óvodába járatni.

A közoktatásról szóló törvény az alapfokú oktatási intézmények működtetésének kötelezettségét a települési önkormányzatok feladatai közé helyezi. Emellett jogi személy számára is lehetőséget biztosít óvoda, általános iskola alapítására, fenntartására. A törvény rendelkezései nyomán az **óvodák fenntartói** között a legnagyobb szerepe a helyi önkormányzatoknak van. 1990-ben az intézmények mindegyike megyei, helyi önkormányzati, vagy központi költségvetési szerv tulajdonában volt, mára – igaz, szűkebb körben – az egyházi és az alapítványi feladatvállalás is megjelent. 2006-ban összesen 527 helyen biztosították a három évesnél idősebb gyermekek nappali felügyeletét, az intézmények zömét önkormányzati finanszírozásban, 16-ot pedig alapítványi vagy egyházi körben. A demográfiai folyamatok hatására az óvodák száma csökken, mely tavaly ugyan megegyezett a tizenhét évvel korábbival, a 2001. évinél viszont 18-cal volt kevesebb.

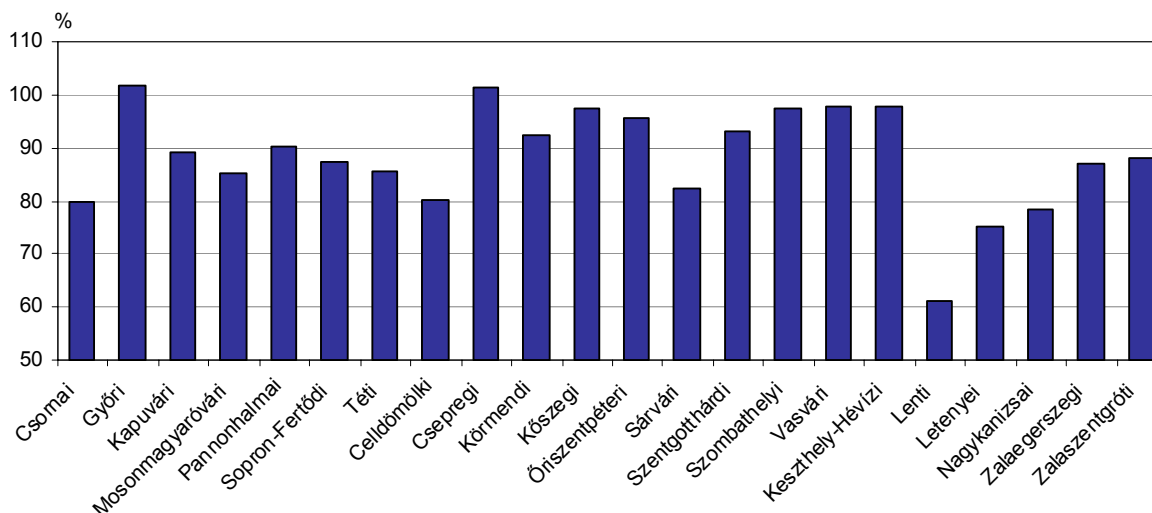
2006-ban a nyugat-dunántúli települések nagyobb hányadában működött a gyermekek nappali felügyeletét és iskolai felkészítését biztosító intézmény, a régióban azonban jelentősek az ellátottságbeli különbségek. Míg Győr-Moson-Sopron megye 182 települése közül 145-ben helyben megoldott, addig Vas és Zala megyében a települések több mint felében nincs óvodai ellátás. A kistérségek közül a Győriben a legkedvezőbb a helyzet, itt ugyanis majdnem mindenhol helyben van lehetőség óvodába járatni a gyermekeket, ezzel szemben a Zala megyei Lenti, valamint a Vasi Csepregi, Körmendi és Őriszentpéteri térségekben csak minden negyedik-ötödik településen található ilyen intézmény.

Az óvodák fontosabb jellemzői

Megnevezés	Győr- Moson- Sopron megye	Vas megye	Zala megye	Nyugat- Dunántúl összesen
1990				
Óvodai feladatellátási hely	229	143	161	533
Óvodai férőhely	17 938	9 783	11 769	39 490
Óvodás gyermek	17 060	10 033	11 327	38 420
Óvodai gyermekcsoport	736	412	473	1 621
Óvodapedagógus	1 548	881	1 001	3 430
100 férőhelyre jutó óvodás gyermek	95,1	102,6	96,2	97,3
Egy csoportra jutó óvodás gyermek	23	24	24	24
2006				
Óvodai feladatellátási hely	229	140	158	527
Óvodai férőhely	16 451	9 065	9 761	35 277
Óvodás gyermek	13 827	7 972	8 208	30 007
Óvodai gyermekcsoport	662	356	380	1 398
Óvodapedagógus	1 357	759	766	2 882
100 férőhelyre jutó óvodás gyermek	84,0	87,9	84,1	85,1
Egy csoportra jutó óvodás gyermek	21	22	22	21

A 1990-2006 között az **óvodai férőhelyek** száma hullámzóan alakult, azonban tendenciájában folyamatosan csökkent. 1990-ben még közel 40 ezer volt a régióban, 2001-ben már ennél 3300-zal, 2006-ban pedig 4 200-zal kevesebb. A 35,3 ezer férőhely megyék közötti megoszlása a népesség számához hasonlóan alakult, 46,6%-a Győr-Moson-Sopron, 27,7%-a Zala és 25,7%-a Vas megyei intézményekben található. A régió kistérségeit vizsgálva a kedvezőbb korstruktúrájú Győri és Csepregi kivételével mindenütt kevesebb férőhellyel működnek az óvodák a régióban, mint 1990-ben. A legnagyobb, közel 40%-os fogyás Lenti környékén következett be.

Az óvodai férőhelyek száma az 1990. évi %-ában, 2006

Az óvodai ellátást jelentősen befolyásolja a települések nagysága, azaz az óvodáskorú népesség számának alakulása. A kis településeken ugyanis a férőhelyszám csökkenése a

legtöbb esetben egyúttal az intézmény bezárását is jelentette. A közoktatási törvény kimondja, hogy a gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, amelynek körzetében lakik, illetve ahol a szülője dolgozik. Ebből következően a férőhelyek legnagyobb hányada a több munkalehetőséget kínáló és nagyobb népességű városokba, illetve azok térségébe koncentrálódik, 56,2%-uk az öt megyei jogú várost magába foglaló kistérségekben található. A kistelepülések hátrányos helyzete itt is megmutatkozik, az óvodai helyek mindössze 4,6%-a található 500 főnél kisebb népességű településen. A gyermekkorú népesség számának meghatározó voltát jól tükrözi, hogy 2006-ban az óvodai férőhelyek több mint nyolctizede az 1000 főnél nagyobb, 52,0%-a az 5000 főnél népesebb településeken biztosította a nappali felügyelet lehetőségét. A beíratott gyermekek esetében ugyanezek az arányok 85,0 és 57,1%-ot jelentettek.

A csökkenő születésszám következtében évről-évre kevesebb gyermeket íratnak be az óvodákba. Az 1990-es évek elején számuk még meghaladta a 38 ezret, amely 2001-re valamivel több mint 32 ezerre csökkent. 2006-ban ugyan kismértékű növekedés történt az egy évvel korábbihoz viszonyítva, ennek ellenére ekkor mindössze 30 ezren jártak óvodába a Nyugat-Dunántúlon. A létszám fogyása a régió minden térségére jellemző, melynek mértéke a Győri, a Szentgotthárdi és az Őriszentpéteri kistérségben volt a legkisebb, de ott is mintegy 10%-os. A csökkenés a Lenti térségben kiugró, itt a tavalyi gyermeklétszám mindössze hattizede az 1990. évinek.

A törvény által előírt felkészítési kötelezettség, valamint a lakossági igények alapján tavaly a 3-5 éves gyermekek kilenczetedét – és ebben nincs különbség a régió megyéi között – beíraták az óvodába. Az általános iskola rugalmas megkezdésének lehetősége következtében minden ötödik óvodás gyermek már betöltötte hatodik életévét.

A létszám erőteljesebb fogyása révén a kevesebb férőhely nem eredményezett általánosan túlszűfolt óvodákat. Míg az 1990-es évek elején 100 férőhelyre 97-100 gyermek jutott, tavaly már csak 85. A régióban a Vas megyei óvodák **kihasználtsága** a legnagyobb, itt 100 férőhelyre átlagosan 88 gyermeket íratnak be, ezzel szemben Győr-Moson-Sopron és Zala megyében 84-84-et. Az átlagos kapacitás eloszlása a régióon belül azonban egyenlőtlen. 43 településen túlszűfolt intézményekkel találkozhatunk, valamint minden további negyedikben a 100 férőhelyre jutó gyermekszám meghaladta a régió átlagát. Ezek a települések jellemzően a városok, valamint a legalább ötszáz lelket számláló községek.

A közoktatási törvény szabályozza az egy csoportra jutó gyermekek számát, melynek átlagát 20, maximumát 25 főben határozta meg. 2006-ban a régió óvodáiban egy csoportba átlagosan 21 gyermek járt. Vas és Zala megyében ennél eggyel több gyermek felügyeletét látták el, Győr-Moson-Sopronban a mutató a régióra jellemzőnek megfelelően alakult. A csoportok átlagos gyermekszáma a régió kistérségeiben 18 és 23 fő között szóródott. Településenként vizsgálva ennél lényegesen nagyobb különbségek figyelhetők meg, 14 községben egy csoportba átlagosan legalább 30 gyermek járt, de további 29 településen is 25-nél több gyermekkel foglalkoztak egy csoportban.

Az elmúlt évben összesen 2 882 óvodapedagógus látta el a gyermekek nappali felügyeletét. Mivel számuk kevésbé csökkent mint a gyermekeké, az egy főre jutó gyermekszám kedvezően alakult, 1990-ben a mutató értéke 11,2-et, másfél évtizeddel később már 10,4-et tett ki. Az egyes intézmények között azonban nagy a szóródás, a feladatellátási helyek közel felében az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma meghaladta a régió átlagát, ezen belül minden negyedik óvodában egy nevelő legalább 13 gyermekre felügyelt.

3.2. Alapfokú oktatás

A közoktatásról szóló törvény értelmében minden gyermek tanköteles, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben legalább a hatodik, legfeljebb a nyolcadik életévét betölti. A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló 18. életévét betölti. Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik, és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Az óvodákhoz hasonlóan az általános iskolák fenntartása is zömében a helyi, megyei önkormányzatokra hárul. 2006-ban összesen 440 **feladatellátási helyen** folyt alapfokú oktatás a régióban, az intézmények több mint kilenctizede önkormányzati, további 4,5%-a egyházi finanszírozásban működött. A népesség területi megoszlásából adódóan az általános iskolák legtöbbször (195) Győr-Moson-Sopron megyében található. A képzési helyek száma az 1990-es évtized közepéig növekedett, ugyanis az egyházak visszakapták épületeiket, ahol újra megkezdték korábbi oktató-nevelő munkájukat, valamint megjelentek az alapítványi fenntartású iskolák is. A gyermeklétszám folyamatos csökkenésének következtében több intézmény is bezárásra került, ez utóbbi fenntartásúak azonban megőrizték szerepüket az alapfokú oktatásban, sőt kedveltségüket jól jelzi, hogy a feladatellátási helyek között betöltött súlyukhoz hasonlóan a tanulók nagyobb hányada jár ezekbe az iskolákba. 2006-ban a régióban az általános iskolai feladatellátási helyek 5,7%-a volt egyházi vagy alapítványi kezelésben, míg a diákok 7,7%-a tanult itt. Az egyházi iskolák vonzereje Győr-Moson-Sopron megyében kiemelkedő, ahol a gyermekek 9,3%-a ilyen intézmények tanulója volt.

Általános iskolák és tanulók az intézmények fenntartói szerint a Nyugat-Dunántúlon 2006

Fenntartó	Feladatellátási helyek		Nappali tagozatos általános iskolai tanulók	
	száma	megoszlása	száma	megoszlása
Települési önkormányzat	387	88,0	67 986	87,4
Megyei önkormányzat	14	3,2	1 099	1,4
Központi költségvetési szerv	2	0,5	856	1,1
Egyház, felekezet	20	4,5	5 575	7,2
Alapítvány, természetes személy	5	1,1	443	0,6
Egyéb	12	2,7	1 871	2,4
Összesen	440	100,0	77 830	100,0

Az **általános iskolai tanulók számát** közvetlenül az iskoláskorú népesség nagyságának alakulása határozza meg. Az 1990-2006 között eltelt időszakban a 6–14 évesek száma jelentősen, kétharmadára csökkent a régióban. Ennek hatására tavaly nappali tagozaton az 1990. évinél közel egyharmaddal kevesebben, 77 830-an tanultak a régióban. A kistérségek közül a legnagyobb változás az Őriszentpéteriben következett be, ahol alig több mint felére esett a létszám.

A demográfiai folyamatok tükröződnek az oktatási rendszerbe újonnan belépők, és az egyes évfolyamokon tanulók számának alakulásában is. 2006-ban mintegy 8 900 elsős kezdte meg általános iskolai tanulmányait, ami valamivel több mint héttizede az 1990. évinek. A nyolcadik osztályban még ennél is nagyobb a változás (melyet a 6 és 8 osztályos

gimnáziumok megjelenése is befolyásolt), tavaly 10 és fél ezren tanultak az általános iskolai képzés utolsó évfolyamán a régióban, 37,0%-kal kevesebben, mint az elmúlt évtized elején.

Általános iskolák fontosabb jellemzői a Nyugat-Dunántúlon

Megnevezés	Győr-Moson-Sopron megye	Vas megye	Zala megye	Nyugat-Dunántúl összesen
1990				
Feladatellátási hely	188	119	137	444
Osztályterem	2 171	1 318	1 485	4 974
Osztály	2 252	1 320	1 521	5 093
Tanuló a nappali oktatásban	50 202	30 226	34 215	114 643
Ebből: napközis	14 146	11 236	15 151	40 533
naponta bejáró
Egy osztályra jutó tanuló	22	23	22	23
Pedagógus	3 919	2 550	2 932	9 401
2006				
Feladatellátási hely	195	117	128	440
Osztályterem	1 811	1 115	1 248	4 174
Osztály	1 859	1 082	1 215	4 156
Tanuló a nappali oktatásban	34 400	21 019	22 411	77 830
Ebből: napközis	11 503	8 592	10 700	30 795
naponta bejáró	5 416	5 046	5 670	16 132
Egy osztályra jutó tanuló	19	19	18	19
Pedagógus	3 569	2 144	2 427	8 140

A tanulók fogyásával az általános iskolákban az osztályok száma is kevesebb lett. 2006-ban a diákok összesen 4 156 osztályban tanultak, egy osztályban átlagosan 19-en. A legnagyobb létszámú, legalább 20 fős csoportok a Győri, a Körmenyi, a Szombathelyi és a Nagykanizsai kistérséget jellemezték. A mind kevesebb gyermek következtében az iskolák kevesebb főállású pedagógust alkalmaztak, igaz ez utóbbiak számbeli csökkenése részben a kisebb osztályok, a változatosabbá váló képzés, és a kiszélesedő nyelvoktatás hatására nem volt olyan nagy mértékű, mint a tanulóké. 2006-ban a régió általános iskoláiban 8 140 főállású tanító és tanár dolgozott, 13,4%-kal kevesebb, mint 1990-ben.

Mivel az általános iskolai oktatás nem minden településen helyben megoldott, valamint a szülők ma már szabadon választhatnak az egyes intézmények között, a tanulók ötöde napi bejárással közlekedik iskolájába. Ezt részben a nagyvárosok oktatási intézményeinek „elszívó hatása”, részben az ellátottság területi különbségei is eredményezik. A bejárók aránya Győr-Moson-Sopron megyében a legkisebb, 15,7%-os, míg az aprófalvas településszerkezetű – és ebből adódóan a más településre átjárni kényszerülő több gyermek miatt – Vas és Zala megyében az átlagosnál nagyobb, egynegyed. A bejárók számát az intézmények képzési színvonala mellett azok megközelíthetősége határozza meg, illetve a több település által fenntartott iskolák működése is befolyásolja. A finanszírozási költségek csökkentése érdekében a települések megoszthatják egymás között az alsó, illetve felső tagozatos képzést, vagy közösen tartanak fent egy iskolát az alapfokú képzés biztosítása érdekében. Ebből eredően az egyes települések között nagy a szóródás a bejárók számát, hányadát tekintve. A legnagyobb arányú ingázás jellemzően a vasi és a zalai községeknél figyelhető meg, Csehimindszent, Csipkerek, Felsőcsatár, Mihályfa és Mikosszéplak

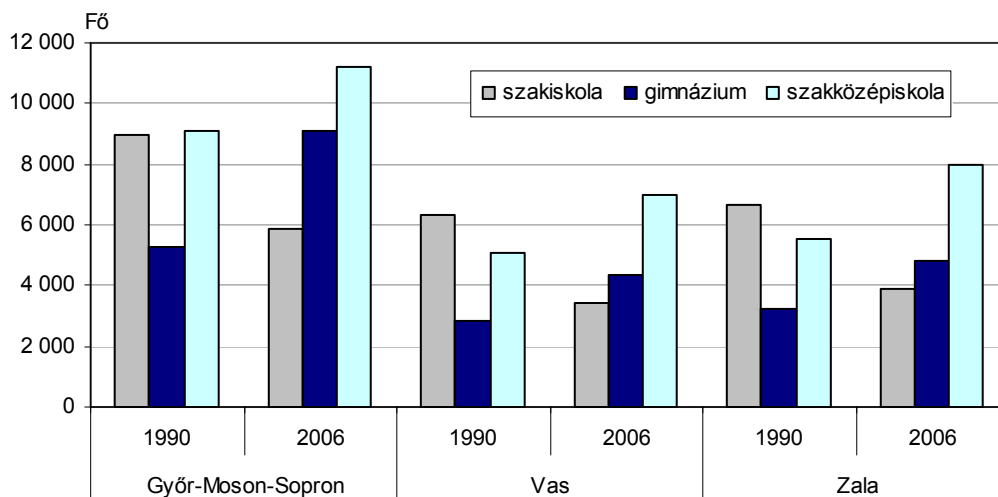
iskoláiban a tanulók több mint háromnegyede más községből járt be tanulni, de a régió további 45 településén is több a bejáró, mint a helybeli.

3.3. Középfokú oktatás

A középfokú nevelés-oktatás szakasza a kilencedik évfolyamon kezdődik, és a 12. vagy a 13. évfolyam végén fejeződik be. A középfokú oktatást a közoktatási törvény két részre tagolja, a képzés első éveit az általános műveltséget megszilárdító, a 11. vagy 12. évfolyamon kezdődő oktatást pedig az általános műveltséget elmélyítő, a pályaválasztást segítő szakaszként határozza meg. A képzési struktúrában jelentős átalakulást hozott a tankötelezettség 18 évre történő emelése, valamint a képzés említett tagolása. A szakiskolákban és a szakközépiskolákban a korábbi három, illetve négy éves szakképzést felváltotta a két éves általános képzésre épülő szakmai ismeretek oktatása, amely előbbiekben a 12., utóbbiakban a 13.-14. évfolyamig tart. A gimnáziumok tekintetében jelentősebb változást a 6 és 8 osztályos képzés megjelenése hozott. A felsőoktatás kiszélesedése a tanulókat a szakközépiskolákból a gimnáziumok felé irányította, valamint a szakmunkásképzés is visszaszorult az elmúlt évtized második felében.

Az alapfokú oktatástól eltérően a középfokú oktatás helyszíne jellemzően a város, azon belül is a nagyobb lélekszámú és központi szerepet betöltő települések. A régióban 21 városban és 3 községben érhető el a középfokú oktatás valamely formája. A szakiskolák, valamint gimnáziumok és középiskolák fenntartása zömében a települési és a megyei önkormányzatokra hárul. Legnagyobb szerepük a szakmai képzés, azaz a szakiskolák és a szakközépiskolák finanszírozásában van, míg a gimnáziumok esetében már jóval nagyobb az egyházak és magánszervezetek részvétele. 2006-ban a régióban minden ötödik gimnáziumot az egyház tartott fenn. Jelentőségük Győr-Moson-Sopron megyében kiemelkedő, ahol a 34 feladatellátási hely közül 11-et működtettek.

A középfokú oktatásban tanulók számának alakulása nappali tagozaton

A tanulólétszám intézménytípusonkénti összetétele követi a már korábban kialakult képzési struktúrát, abban azonban kisebb mértékű változás figyelhető meg. 2006-ban összesen 57,8 ezren tanultak középfokon a régióban, mely az általános iskolásokkal ellentétben a képzés hosszabbodása következtében nem változott jelentősen az elmúlt másfél évtizedben. A tanulók 45,4%-a szakközépiskolában, 31,7%-a gimnáziumokban,

további 22,9%-a pedig szakiskolákban tanult. Az elmúlt években folyamatos eltolódás történt az érettségit adó középiskolai képzés, azon belül is a gimnáziumi oktatás felé. Öt évre visszatekintve a korábbi dinamikus bővülést követően a gimnáziumi tanulók száma tovább növekedett, míg a szakközépiskolásoké lényegében szinten maradt, ezzel szemben a szakiskolai létszám az 1990-es évtized második felében bekövetkezett jelentős csökkenés után tovább fogyott. 2006-ban a szakiskolai tanulók hányada a régió mindhárom megyéjében a régió átlagának megfelelően alakult, ezzel szemben a szakközépiskolai tanulóké Vasban és Zalában meghaladta azt, míg Győr-Moson-Sopronban a gimnazisták aránya nagyobb a nyugat-dunántúlinál.

2006-ban a régióban 74 szakiskolai és speciális szakiskolai feladatellátási hely működött. A korábbi szakmunkásképzést fokozatosan váltotta fel a **szakiskolai oktatás**. A szakiskolák 45%-a Győr-Moson-Sopron, háromtizede Zala, több mint negyede pedig Vas megyében található és a tanulók számának megoszlása is hasonlóan alakult. Az elsősorban szakmai ismeretek elsajátítására épülő képzés a régió legnagyobb városaiba koncentrálódik, a feladatellátási helyek hattizede, a tanulók 68,0%-a az öt megyei jogú város valamelyikében található, illetve azok diákja. A mintegy 13,2 ezer tanuló közül 2006-ban 3 100-an fejezték be tanulmányaikat, és tettek sikeres szakmai vizsgát. A legkedveltebb szakmai területek a vendéglátás, idegenforgalom, az építészet, a gépészet, a kereskedelem, marketing és az egyéb szolgáltatások. Ezen öt szakmacsoport valamelyikében szerzett bizonyítványt a végzetek több mint kétharmada. A tanulmányaikat sikeresen lezárók szakmacsoport szerinti összetétele tükrözi a régió gazdasági struktúrájában megfigyelhető különbségeket. Győr-Moson-Sopron megyében a legtöbben építészeti és gépészeti szakmát szereztek, mely mellett jelentős számban tettek vizsgát az egyéb szolgáltatások és a vendéglátás, idegenforgalom szakmacsoportokban is. Az építészet és a gépészet Vas és Zala megyékben is a legkedveltebb képzési területek közé tartozik, ennél azonban jóval nagyobb jelentősége van az idegenforgalminak. A nemzetgazdasági ág átlagosnál nagyobb szerepét jelzi, hogy e két megyében majd minden ötödik szakmai vizsgát tett tanuló ilyen képzettséget szerzett.

Szakiskolai és speciális szakiskolai nevelés és oktatás, 2006

Megnevezés	Győr-Moson-Sopron megye	Vas megye	Zala megye	Nyugat-Dunántúl
Feladatellátási hely	33	19	22	74
Tanuló a nappali oktatásban	5 875	3 424	3 907	13 206
Sikeres szakmai vizsgát tett	1 530	680	890	3 100
Ebből szakmacsoport:				
egyéb szolgáltatások	199	43	97	339
építészet	267	61	91	419
gépészet	228	98	144	470
kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	175	65	125	365
vendéglátás, idegenforgalom	165	148	172	485

A szakiskolákkal szemben a középiskolákban növekedett a tanulók száma az 1990-2006 közötti időszakban. A 6 és 8 osztályos gimnáziumok megjelenése révén, valamint a szakközépiskolai oktatás új szerkezetéből adódóan a gyarapodás dinamikus volt annak ellenére, hogy a megfelelő korú népesség száma csökkent. 2006-ban 18,3 ezren tanultak a régió **gimnáziumaiban**, ebből 15,9 ezren a kilencedik és magasabb évfolyamokon. Számuk

több mint hattizeddel, illetve négytizeddel haladta meg az 1990. évit. 1990 és 2006 között a gimnáziumi képzésben résztvevők száma a három megye közül Győr-Moson-Sopronban bővült a legnagyobb mértékben, közel háromnegyedével, míg Vasban és Zalában mintegy másfélszeres növekedés regisztrálható. Ebben jelentős szerepe volt a 6 és 8 osztályos gimnáziumi képzés megjelenésének, amelyekben a gyermekek már a negyedik, illetve a hatodik évfolyam befejezése után folytathatják tanulmányaikat. Az intézmények népszerűsége megjelenésük óta folyamatosan növekedett, 2006-ban a gimnáziumi tanulók 13,3%-a azok 5-8 évfolyamán tanult, míg 1995-ben hányaduk még 6,2%-ot tett ki. Ugyanebben az időszakban a gimnazisták száma közel másfélszeresére, ezen belül a kismgimnazistáké 3,2-szeresére nőtt. A régió megyéi között a 6 és 8 évfolyamos képzés súlya különbözik, Győr-Moson-Sopronban a diákok 16,5%-a, Vasban és Zalában pedig egyaránt egytizede vett részt e képzési formában.

2006-ban a régióban 19 városban és egy községben volt lehetőség gimnáziumban tanulni, összesen 63 feladatellátási helyen. Településenként vizsgálva a legtöbben a három megyeszékhelyen tanultak, ide járt a régió gimnazistáinak 55,6%-a. A legtöbb tanuló győri diák volt, 100 közül 29-en itt készültek az érettségire. Az ezer lakosra jutó gimnáziumi tanulók száma ennek ellenére a több évszázados oktatási múltra visszatekintő Pannonhalma városában volt a legnagyobb, 81, amely a régió átlagának (33) mintegy két és félszerese.

Középiskolai nevelés és oktatás, 2006

Megnevezés	Győr-Moson-Sopron megye	Vas megye	Zala megye	Nyugat-Dunántúl
Gimnázium				
Feladatellátási hely	34	16	13	63
Tanuló a nappali oktatásban	9 122	4 374	4 833	18 329
Ebből:				
5-8.évfolyamon	1 508	431	501	2 440
9. és magasabb évfolyamon	7 614	3 943	4 332	15 889
1990 = 100,0	173,5	154,0	150,5	162,1
Osztály	325	142	157	624
Egy osztályra jutó tanuló	28	31	31	29
Szakközépiskola				
Feladatellátási hely	41	27	25	93
Tanuló a nappali oktatásban	11 221	7 002	8 006	26 229
Ebből:				
9-12. évfolyamon	8 622	5 383	6 183	20 188
13. és magasabb évfolyamon	2 599	1 619	1 823	6 041
1990 = 100,0	123,0	138,1	143,9	132,8
Osztály	414	268	304	986
Egy osztályra jutó tanuló	27	26	26	27

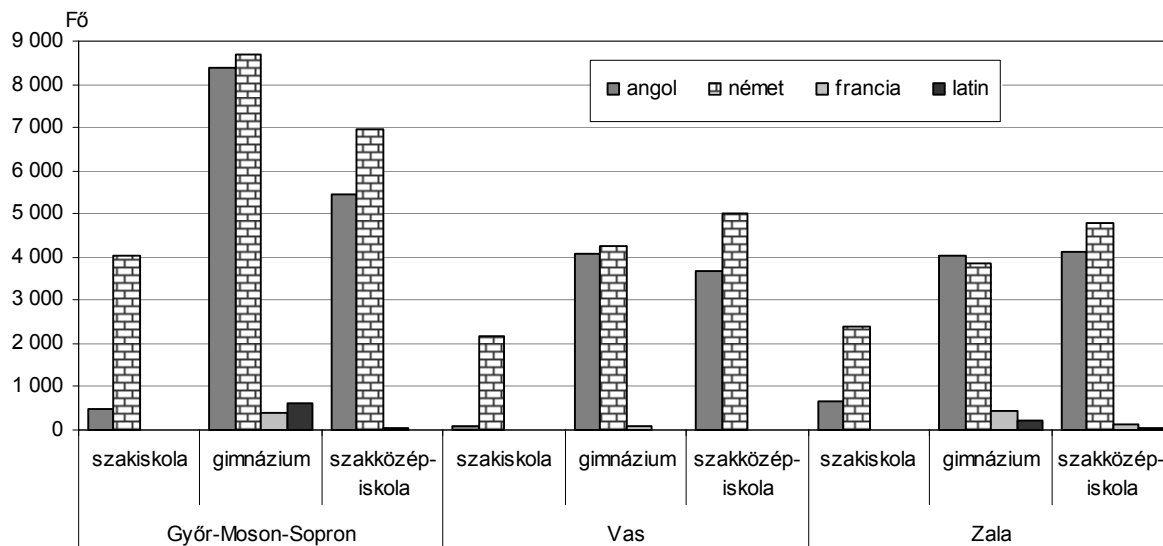
Az elmúlt tanévben a 93 szakközépiskolai feladatellátási helyen összesen 26,2 ezren tanultak, amely az öt évvel korábbihoz viszonyítva nem mutat lényegi változást, az 1990. évvel összehasonlítva viszont közel egyharmados növekedést jelent. A legnagyobb bővülés Zala megyében következett be, ahol tavaly már 43,9%-kal többen jártak **szakközépiskolába**, mint 1990-ben. Vas megyében szintén átlag feletti (38,1%-os), míg Győr-Moson-Sopronban 23,0%-os növekedés történt. A tanulólétszám gyarapodásában

jelentős szerepe volt a szakközépiskolai oktatás átalakulásának, amely a képzési idő meghosszabbodását eredményezte. A tanulók négy év tanulás után érettségit szerezhettek és további egy-két éves képzés után szakmai vizsgát tehetnek. Tavaly a diákok közel egynegyede tanult a 13. és magasabb évfolyamokon.

A szakközépiskolai képzés a gimnáziumihoz hasonlóan a régió legnagyobb városaiba koncentrálódik, a feladatellátási helyek több mint kétharmada, a tanulók több mint háromnegyede az öt megyei jogú városban található, illetve tanul.

A középiskolák területi elhelyezkedése, a tanulmányi terület alapján történő elérhetősége, valamint a továbbtanulási esélyekben mutatkozó különbségek alapján a tanulók között magas a más településről ingázók, vagy a kollégiumban lakók hányada. Tavaly a nyugat-dunántúli középiskolások 42,1%-a lakhelyéről járt be naponta iskolájába, további 14,1%-a pedig kollégiumi ellátásban részesült.

A leggyakrabban tanult idegen nyelvek a középfokú iskolákban, 2006

Az idegen nyelv oktatása a közép- és szakiskolákban kiemelt figyelmet kap a továbbtanulásnál beszámítható többletpontszámok, a kötelező érettségi vizsga, valamint az elhelyezkedési esélyek miatt. Az ország nyugati peremén az általánosan első helyen tanult angol mellett a német nyelvnek van kiemelt szerepe. A két nyelv mellett jóval kisebb arányban franciául, latinul, valamint olaszul és spanyolul tanulnak a diákok. A középiskolák típusától függetlenül mindenütt az angol és a német dominál közel azonos arányban, bár a szakközépiskolákban és a szakiskolákban az utóbbi nagyobb népszerűségnek örvend. Ma már jellemzően két idegen nyelvet sajátítanak el a tanulók középiskolai tanulmányaik során és e kettő párosítása általánosnak mondható.

4. Felsőoktatás a Nyugat-Dunántúlon

Az oktatáspolitikusok számára is új stratégiák kialakítását igényelte az EU azon célkitűzése, mely a tudásalapú gazdaság és társadalom elérését tűzte ki célul. Ezáltal előtérbe került az élethosszig tartó tanulás lehetőségének biztosítása a társadalom széles rétegei számára. A korábbi, hosszabb idejű elitképzést felváltotta a növekvő hallgatólétszámú, változatos idejű és szakmai tartalmú oktatási formák elterjedése.

Az 1990-es évtized elejével összehasonlítva ugrásszerűen megnőtt a felsőoktatásban résztvevők száma nemcsak országosan, hanem a régióban is. A felvételi eljárás egyszerűbbé tétele, a képzési paletta bővülése egyre több középiskolást vonzott a nyugat-dunántúli intézményekbe. Mindehhez az is hozzájárult, hogy a kedvezőbb munkaerőpiaci feltételek egyre inkább a felsőoktatás felé terelték a fiatalokat. A Nyugat-Dunántúlon a felsőoktatás kibővülését a régióban megnyílt új szakok is ösztönözték. A még ma is nagyon népszerű közgazdasági és jogi képzések a gazdasági átalakulást követő néhány évben kedvező munkalehetőségekhez juttatták a végzős hallgatókat, a szakok kedveltségét a túljelentkezési arányok is jól mutatták. Emellett a régió ipara által igényelt műszaki képzettséget is egyre magasabb színvonalon biztosították az intézmények, melyhez a gazdasági szereplőkkel történő együttműködés is nagyban hozzájárult.

A 2000/2001. tanévben lezajlott egyetemi és főiskolai integráció hatására az önálló intézmények száma csökkent, de ezzel együtt azok profilkja is színesebbé vált. A szétaprózódott intézményhálózat helyett kisebb számú, de jóval nagyobb méretű és több tudományterületet is magába foglaló képzési központok jöttek létre. Ennek következtében a Nyugat-Dunántúlon is csökkent az intézmények száma, ezzel párhuzamosan azonban a kihelyezett képzések köre is bővült, ami növelte a tanulási lehetőségeket. A 2006-ban 30 karon folyt felsőfokú képzés a régióban. Nyugat-dunántúli székhelye két egyetemnek és két főiskolának van, emellett további 13 kihelyezett képzési helyen folyt felsőoktatás. Az intézmények székhelye alapján a felsőoktatás a régió északi részére koncentrálódik, a két egyetem mindegyike Győr-Moson-Sopron megyében található, amelyek egyúttal a legnagyobb hallgatószámot regisztrálják.

A megyében működő felsőoktatási intézmények, karok, 2006

Megye/régió	Intézmények száma	Ebből: kihelyezett	Karok száma
Győr-Moson-Sopron megye	6	3	14
Vas megye	7	6	9
Zala megye	4	4	7
Nyugat-Dunántúl összesen	17	13	30

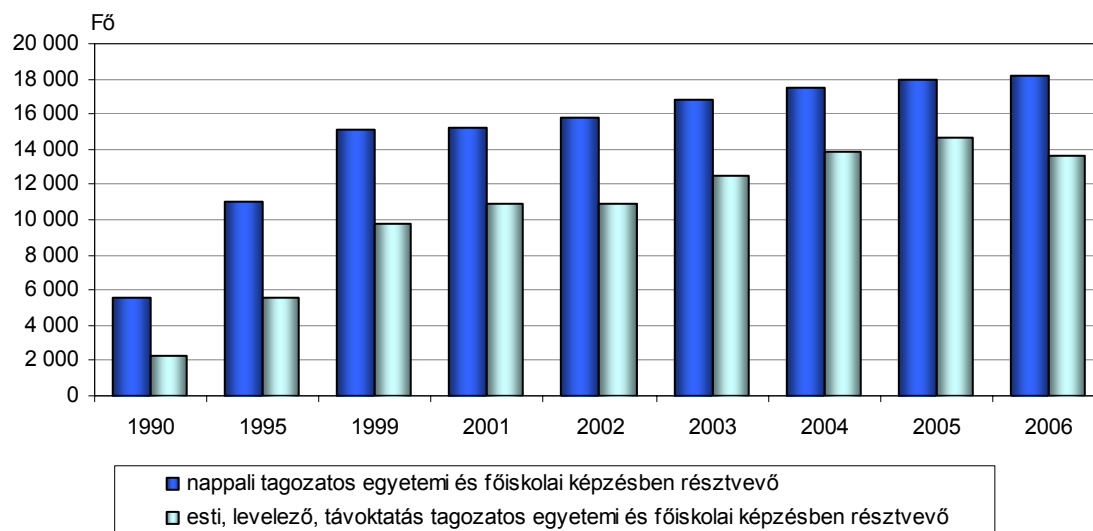
Az **intézmények működési helye** alapján a régió felsőoktatása jóval kedvezőbb képet mutat. Összesen 7 városban (Győr, Mosonmagyaróvár, Sopron, Szombathely, Keszthely, Nagykanizsa, Zalaegerszeg) van lehetőség diplomát szerezni. A régió egyetemi, főiskolai oktatása szinte a teljes képzési palettát lefedi. A legnépszerűbb gazdasági, jogi és műszaki mellett az erdő- és faipari mérnöki, valamint a mezőgazdasági tudományos képzésnek nagy hagyománya van. Felsőfokú oktatás folyik továbbá pedagógiai, szociális, egészségügyi, zeneművészeti, testnevelési területeken, valamint az egyházi intézményekben is.

A felsőoktatásról szóló törvény meghatározza a felsőoktatás egymásra épülő, felsőfokú végzettségi szintet biztosító képzési ciklusait. Az intézményekben felsőfokú szakképzés, alap-, mesterképzés, valamint szakirányú továbbképzés és doktori képzés folyik. A felsőfokú szakképzés a felsőoktatási intézmények által végzett, illetve felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján szakközépiskolában történő képzés, amely beépül a felsőoktatási intézmény alapképzésébe, és egyben olyan szakmai képesítést ad, amely az Országos Képzési Jegyzékben szerepel. Az alapképzésben alapfokozat és szakképzettség szerephető. Ez az első felsőfokú végzettségi szint, amely feljogosít a mesterképzés

megkezdésére. A mesterképzésben mesterfokozat és szakképzettség szerezhető. A mesterfokozat a második felsőfokú végzettségi szint. A szakirányú továbbképzésben az alap- vagy mesterfokozatot követően további szakirányú szakképzettség szerezhető. A doktori képzés a mesterfokozatot követő képzésben a doktori fokozat megszerzésére készít fel. A felsőoktatásban a képzés megszervezhető teljes idejű (nappali), részidős (esti, levelező) képzésként, továbbá távoktatásként.

A képzési területek kiszélesedésével a **hallgatók száma** is dinamikusan növekedett az elmúlt másfél évtizedben. A 2006/2007. tanévben összesen 18 200-an tanultak az egyetemi, főiskolai szinten, nappali tagozaton a régióban. A hallgatók száma az 1990 óta eltelt időszakban 3,3-szorosára növekedett, ezen belül 2000 és 2006 között egyötödös gyarapodás következett be. A leglátványosabb fejlődés 1992 és 1997 között történt, amikor évente átlagosan 1 200 fővel nőtt a hallgatói létszám. Az ezredfordulót követően hasonlóan kiemelkedő gyarapodás 2003-ban mérhető, ezt követően azonban az a demográfiai változásokat is tükrözően évről-évre lassul.

Az egyetemi és főiskolai szintű képzésben résztvevő hallgatók számának alakulása

A felsőoktatásban résztvevők számának növekedéséhez a levelező, távoktatási képzési formák elterjedése is hozzájárult. Míg az 1990-es évtized elején a hallgatók háromnegyede nappali tagozatos képzési formákat választotta, ma már kevesebb mint hattizede tanul főállású diákként. Ezen arányeltolódás oka az esti levelező, távoktatás tagozatos képzésben résztvevők számának közel hatszorosára történő emelkedése. Ez utóbbiak jelentős hányada másoddiplomás képzésben tanul, azaz valamely alapidiplomáját egészíti ki szakismeretekkel, vagy újabb terület ismereteinek elsajátításával. Az elmúlt évben esti, levelező, távoktatás tagozatokon 13 700 hallgatót tanult egyetemi, főiskolai szinten a régióban.

Az intézmények székhelye alapvetően befolyásolja a régióban tanuló hallgatók létszámát. A három Győr-Moson-Sopron megyei intézménynek köszönhetően összességében az egyetemi, főiskolai hallgatók legtöbbször, közel héttizede tanult itt, Vas megyében – ahol egy megyei székhelyű intézmény működik – a tanulók mintegy ötöde folytatott tanulmányokat, míg 11,4%-uk a Zalában (ahol nincs megyei székhelyű intézmény) található tagozatok diákja volt.

2006-ban a Nyugat-Dunántúlon összesen 35 020 fő vett részt a felsőoktatásban valamilyen képzésben. A régióban nagy múlttal rendelkező egyetemek és azok képzéseinek fejlesztése révén az egyetemi szintű oktatásban résztvevők száma 2001 óta 22,1%-kal növekedett. Ennek ellenére a hallgatók túlnyomó része még mindig főiskolai szinten tanul a régióban, hányaduk nyolctizedes.

Az egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők számára jelent továbblépést a szakirányú képzésekben való részvétel, ahol tudásukat kiegészíthetik, vagy specializálódhatnak. 2006-ban e szinten a hallgatók 3,6%-a, több mint 1 200 fő tanult a régióban, legtöbbször a Győr-Moson-Sopron megyében található tagozatokon.

A felsőfokú szakképzés, vagy korábbi nevén akkreditált iskolai rendszerű szakképzés 2001-ben jelent meg a felsőfokú képzésben. Népszerűségét növelte, hogy 2-3 év alatt szakmai végzettséget ad, és egyben biztosítja a felsőoktatásba történő továbblépés lehetőségét is. 2006-ban már mintegy 1 500-an tanultak ebben a formában a régióban, amely öt év alatt több mint ötszörös növekedést jelentett.

A régióban működő felsőoktatási intézmények, karok hallgatóinak száma, 2006

Megnevezés	Győr-Moson-Sopron	Vas	Zala	Nyugat-Dunántúl	
				összesen	a 2001. évi %-ában
Felsőfokú szakképzés	675	441	357	1 473	524,2
Felsőfokú alapképzés	6 883	1 397	868	9 148	–
Osztatlan képzés	178	–	–	178	–
Főiskolai szintű oktatás	10 043	4 241	2 314	16 598	121,2 ^{a)}
Egyetemi szintű oktatás	5 210	296	460	5 966	122,1
Hallgatók száma az egyetemi, főiskolai szintű oktatásban összesen	22 314	5 934	3 642	31 890	122,1
Ebből: nappali tagozaton	12 316	3 060	2 828	18 204	119,9
esti, levelező, távoktatás tagozaton	9 998	2 874	814	13 686	125,1
Szakirányú továbbképzés	994	105	154	1 253	75,5
Doktori (PhD, DLA) képzés	331	–	73	404	211,5
Felsőoktatásban résztvevők összesen	24 314	6 480	4 226	35 020	123,9

a) A felsőfokú alapképzéssel együtt.

Az egyetemi, főiskolai szintű képzésben, valamint a felsőfokú szakképzésben résztvevők számát tanulmányi területek alapján vizsgálva megfigyelhető, hogy a régió felsőoktatásában a gazdasági, a mérnöki, az oktatástudományok és a társadalomtudományok szerepe a legnagyobb. A tanulók egyaránt több mint egyötöde a tanárképzés és az oktatástudomány, valamint az üzleti élet és irányítás területen folytatott tanulmányokat. A tanárképzésben a legtöbb diákot az alsó szinten történő tanításra, valamint a szaktanításra készítették fel. Az üzleti élet és irányítás területén folyó képzések közül a management és igazgatás a legnépszerűbb.

A felsőfokú képzésben résztvevők száma tanulmányi területek szerint, 2005/2006 ^{a)}

Tanulmányi terület	Győr- Moson- Sopron	Vas	Zala	Nyugat-Dunántúl	
				összesen	2003/2004 = 100,0
Tanárképzés és oktatástudomány	2 778	4 926	148	7 852	115,1
Művészetek	255	5	–	260	107,4
Humán tudományok	159	262	–	421	108,5
Társadalomtudományok	2 733	–	1 033	3 766	104,3
Újságírás és információkezelés	–	639	–	639	115,1
Üzleti élet és irányítás	5 097	1 812	869	7 778	95,0
Jog	1 146	–	–	1 146	195,9
Matematika és statisztika	22	30	83	135	160,7
Számítógéptudomány	39	18	37	94	1 342,9
Mérnöki tudományok	4 034	–	332	4 366	123,4
Gyártás és feldolgozás	737	–	–	737	101,2
Építészet és építéstudomány	1 336	–	–	1 336	140,9
Mezőgazdaság	951	–	526	1 477	106,6
Egészségügy	378	516	318	1 212	123,0
Szociális ellátás	2 367	545	–	2 912	105,9
Személyi szolgáltatások	746	168	663	1 577	196,9
Környezetvédelem	771	–	101	872	151,9
Összesen	23 549	8 921	4 110	36 580	113,6

a) Az egyetemi, főiskolai, valamint felsőfokú szakképzésben résztvevők száma (szakirányú továbbképzés és PhD, DLA nélkül). A kétszakos hallgatókat mind a két szakjuknál számításba vettük.

A régióban a mérnöki tudományok oktatása Győr-Moson-Sopron megyében koncentrálódik, ahol mechanika és fémmunka, elektronika és automatizálás, valamint a járművek tanulmányi területeken több mint 4 ezren tanultak felsőfokon. A napjainkban még mindig a legnépszerűbb szakok közé tartozó jogi és társadalomtudományi területen összesen közel ötezren tanultak az elmúlt tanévben, ez a teljes régiós létszám 13,4%-a. A társadalomtudományok közül a közgazdasági képzések a legnépszerűbbek, minden tizedik hallgató ilyen képzésben vett részt. A folyamatosan fejlődő szolgáltatások közé tartozó turizmus mind inkább igényli a magasan képzett szakembereket, ezt az idegenforgalom területén tanulók számának növekedése is jelzi, mely 2005-ben mintegy 1200 hallgatót jelentett a régióban.

TÁBLÁZATOK

A népesség iskolai végzettsége a népszámlálások és a mikrocenzus időpontjában

(százalék)

Megye/régió	Összesen			Férfi			Nő		
	1990	2001	2005	1990	2001	2005	1990	2001	2005

A 10-x éves népességből az általános iskola első osztályát sem végezte el

Győr-Moson-Sopron	0,6	0,4	0,4	0,6	0,4	0,5	0,6	0,4	0,3
Vas	0,7	0,4	0,5	0,7	0,4	0,5	0,7	0,4	0,5
Zala	1,2	0,8	0,4	1,0	0,8	0,6	1,4	0,9	0,2
Nyugat-Dunántúl	0,8	0,5	0,4	0,7	0,5	0,5	0,9	0,5	0,3

A 15-x éves népességből legalább általános iskolai végzettségű

Győr-Moson-Sopron	80,7	91,0	93,5	84,6	93,7	95,7	77,2	88,6	91,5
Vas	79,2	90,3	92,6	83,6	93,4	95,1	75,1	87,4	90,3
Zala	75,0	87,5	91,3	80,6	91,7	94,0	70,0	83,8	88,9
Nyugat-Dunántúl	78,6	89,8	92,6	83,1	93,1	95,0	74,4	86,8	90,4

A 18-x éves népességből legalább középiskolai végzettségű, érettségivel

Győr-Moson-Sopron	29,7	38,1	42,8	29,2	35,8	40,5	30,1	40,2	45,0
Vas	28,3	35,8	39,2	27,7	33,8	35,8	28,8	37,6	42,3
Zala	25,3	33,6	39,0	25,1	31,8	35,9	25,4	35,2	41,6
Nyugat-Dunántúl	28,0	36,1	40,7	27,7	34,1	37,9	28,4	38,0	43,3

A 25-x éves népességből egyetemi, főiskolai végzettségű, oklevéllel

Győr-Moson-Sopron	9,1	11,7	13,8	10,7	12,9	14,9	7,7	10,7	12,8
Vas	8,3	10,6	11,5	9,6	11,3	10,9	7,1	9,9	12,0
Zala	7,9	10,1	10,4	9,3	11,0	11,1	6,6	9,4	9,9
Nyugat-Dunántúl	8,5	10,9	12,2	10,0	11,9	12,7	7,2	10,1	11,7

Az óvodás és iskolás korú népesség számának alakulása a Nyugat-Dunántúlon

Megye/régió	3-6	7-14	15-19	20-24	3-24 évesek	Népesség száma
	évesek száma				összesen	
1990						
Győr-Moson-Sopron	20 271	52 096	35 679	28 561	136 607	424 017
Vas	12 832	32 271	21 846	18 305	85 254	275 470
Zala	14 578	35 835	22 857	18 816	92 086	305 059
Nyugat-Dunántúl	47 681	120 202	80 382	65 682	313 947	1 004 546
2001						
Győr-Moson-Sopron	16 529	40 067	29 755	35 982	122 333	435 256
Vas	10 276	25 349	16 794	20 184	72 603	268 591
Zala	11 027	27 513	19 454	22 264	80 258	299 112
Nyugat-Dunántúl	37 832	92 929	66 003	78 430	275 194	1 002 959
2006						
Győr-Moson-Sopron	16 437	35 877	27 338	30 231	109 883	442 667
Vas	9 254	21 831	16 145	16 495	63 725	263 251
Zala	9 565	23 160	18 054	19 259	70 038	293 443
Nyugat-Dunántúl	35 256	80 868	61 537	65 985	243 646	999 361

Az óvodás és iskolás korúak népességhez viszonyított aránya a Nyugat-Dunántúlon

Megye/régió	3-6	7-14	15-19	20-24	3-24 évesek összesen
	évesek száma				
1990					
Győr-Moson-Sopron	4,8	12,3	8,4	6,7	32,2
Vas	4,7	11,7	7,9	6,6	30,9
Zala	4,8	11,7	7,5	6,2	30,2
Nyugat-Dunántúl	4,7	12,0	8,0	6,5	31,3
2001					
Győr-Moson-Sopron	3,8	9,2	6,8	8,3	28,1
Vas	3,8	9,4	6,3	7,5	27,0
Zala	3,7	9,2	6,5	7,4	26,8
Nyugat-Dunántúl	3,8	9,3	6,6	7,8	27,4
2006					
Győr-Moson-Sopron	3,7	8,1	6,2	6,8	24,8
Vas	3,5	8,3	6,1	6,3	24,2
Zala	3,3	7,9	6,2	6,6	23,9
Nyugat-Dunántúl	3,5	8,1	6,2	6,6	24,4

Óvodai nevelés, 1990

Kistérség/megye/ régió	Óvodai		Óvodába beírt gyermek		Óvoda- pedagógus	Egy óvoda- pedagógusra jutó óvodás gyermek
	feladat- ellátási hely	férőhely	száma	100 férőhelyre jutó száma		
Csornai	29	1 805	1 655	92	148	11,2
Győri	67	6 570	6 447	98	584	11,0
Kapuvári	18	1 101	1 083	98	96	11,3
Mosonmagyaróvári	36	3 300	3 113	94	272	11,4
Pannonhalmi	13	725	690	95	57	12,1
Sopron-Fertődi	51	3 672	3 321	90	326	10,2
Téti	15	765	751	98	65	11,6
Győr-Moson- Sopron megye	229	17 938	17 060	95	1 548	11,0
Cellőmölki	21	1 150	1 030	90	98	10,5
Csepregi	4	375	390	104	32	12,2
Körmendi	10	880	829	94	75	11,1
Kőszegi	11	657	647	98	61	10,6
Őriszentpéteri	5	235	191	81	20	9,6
Sárvári	20	1 409	1 468	104	120	12,2
Szentgotthárdi	11	576	485	84	49	9,9
Szombathelyi	47	3 913	4 429	113	377	11,7
Vasvári	14	588	564	96	49	11,5
Vas megye	143	9 783	10 033	103	881	11,4
Keszthely-Hévízi	25	1 735	1 827	105	159	11,5
Lenti	17	1 093	933	85	89	10,5
Letenyei	15	783	653	83	63	10,4
Nagykanizsai	47	3 524	3 285	93	298	11,0
Zalaegerszegi	45	3 855	3 892	101	329	11,8
Zalaszentgróti	12	779	737	95	63	11,7
Zala megye	161	11 769	11 327	96	1 001	11,3
Nyugat-Dunántúl összesen	533	39 490	38 420	97	3 430	11,2

Óvodai nevelés, 2001

Kistérség/megye/ régió	Óvodai		Óvodába beírt gyermek		Óvoda- pedagógus	Egy óvoda- pedagógusra jutó óvodás gyermek
	feladat- ellátási hely	férőhely	száma	100 férőhelyre jutó száma		
Csornai	31	1 484	1 152	78	112	10,3
Győri	68	6 243	5 598	90	577	9,7
Kapuvári	18	1 037	786	76	84	9,4
Mosonmagyaróvári	34	2 930	2 588	88	259	10,0
Pannonhalmi	14	735	611	83	59	10,4
Sopron-Fertődi	48	3 336	2 987	90	322	9,3
Téti	15	729	557	76	65	8,6
Győr-Moson- Sopron megye	228	16 494	14 279	87	1 478	9,7
Celldömölki	18	1 008	915	91	89	10,3
Csepregi	4	375	324	86	34	9,5
Körmendi	10	850	764	90	68	11,2
Kőszegi	12	690	638	92	61	10,5
Őriszentpéteri	6	230	171	74	20	8,6
Sárvári	23	1 285	1 176	92	115	10,2
Szentgotthárdi	12	545	491	90	46	10,7
Szombathelyi	47	3 999	3 788	95	373	10,2
Vasvári	15	617	514	83	45	11,4
Vas megye	147	9 599	8 781	91	851	10,3
Keszthely-Hévízi	26	1 649	1 591	96	161	9,9
Lenti	16	782	633	81	64	9,9
Letenyei	12	594	502	85	46	10,9
Nagykanizsai	45	2 901	2 622	90	245	10,7
Zalaegerszegi	54	3 523	3 199	91	304	10,5
Zalaszentgróti	17	672	567	84	51	11,1
Zala megye	170	10 121	9 114	90	871	10,5
Nyugat-Dunántúl összesen	545	36 214	32 174	89	3 200	10,1

Óvodai nevelés, 2006

Kistérség/megye/ régió	Óvodai		Óvodába beírt gyermek		Óvoda- pedagógus	Egy óvoda- pedagógusra jutó óvodás gyermek
	feladat- ellátási hely	férőhely	száma	100 férőhelyre jutó száma		
Csornai	30	1 440	1 097	76	112	9,8
Győri	70	6 692	5 841	87	557	10,5
Kapuvári	18	982	696	71	71	9,8
Mosonmagyaróvári	34	2 816	2 439	87	231	10,6
Pannonhalmi	13	655	510	78	52	9,8
Sopron-Fertődi	50	3 212	2 724	85	285	9,6
Téti	14	654	520	80	49	10,6
Győr-Moson- Sopron megye	229	16 451	13 827	84	1 357	10,2
Cellőmölki	16	923	819	89	76	10,8
Csepregi	5	380	300	79	30	10,0
Körmendi	10	812	693	85	63	11,0
Kőszegi	11	640	554	87	53	10,5
Őriszentpéteri	6	225	172	76	19	9,1
Sárvári	20	1 160	1 036	89	93	11,1
Szentgotthárdi	11	537	430	80	45	9,6
Szombathelyi	46	3 813	3 553	93	343	10,4
Vasvári	15	575	415	72	37	11,2
Vas megye	140	9 065	7 972	88	759	10,5
Keszthely-Hévízi	24	1 694	1 411	83	145	9,7
Lenti	13	668	554	83	53	10,5
Letenyei	13	588	457	78	43	10,6
Nagykanizsai	43	2 765	2 236	81	207	10,8
Zalaegerszegi	50	3 360	3 013	90	272	11,1
Zalaszentgróti	15	686	537	78	46	11,7
Zala megye	158	9 761	8 208	84	766	10,7
Nyugat-Dunántúl összesen	527	35 277	30 007	85	2 882	10,4

Általános iskolai oktatás, 1990

Kistérség/megye/ régió	Feladat- ellátási hely	Tanuló a nappali oktatásban	Ebből: első évfolyamos	Napközis tanulók aránya, %	Egy osztályra jutó tanuló	Főállású pedagó- gusok száma
Csornai	28	4 316	534	40,8	20	364
Győri	50	20 019	2 086	28,6	24	1 500
Kapuvári	16	3 052	328	36,7	20	266
Mosonmagyaróvári	34	8 790	949	26,6	22	705
Pannonhalmi	12	1 887	225	29,3	19	161
Sopron-Fertődi	37	9 946	1 020	22,2	22	760
Téti	11	2 192	247	20,2	22	163
Győr-Moson- Sopron megye	188	50 202	5 389	28,2	22	3 919
Celldömölki	15	3 020	339	49,9	20	287
Csepregi	6	1 249	105	24,6	21	100
Körmendi	10	2 533	291	56,6	23	229
Kőszegi	8	2 092	220	30,5	24	170
Óriszentpéteri	10	631	89	63,5	18	68
Sárvári	18	4 346	508	27,5	23	317
Szentgotthárdi	10	1 615	178	39,1	19	167
Szombathelyi	32	13 109	1 290	36,1	25	1 072
Vasvári	10	1 631	209	24,0	20	140
Vas megye	119	30 226	3 229	37,2	23	2 550
Keszthely-Hévízi	17	5 125	546	39,2	23	439
Lenti	14	2 570	281	44,1	20	243
Letenyei	11	1 964	223	40,1	20	185
Nagykanizsai	39	10 051	1 143	50,7	23	856
Zalaegerszegi	44	12 312	1 343	41,6	24	1 001
Zalaszentgróti	12	2 193	256	46,2	19	208
Zala megye	137	34 215	3 792	44,3	22	2 932
Nyugat-Dunántúl összesen	444	114 643	12 410	35,4	23	9 401

Általános iskolai oktatás, 2001

Kistérség/megye/ régió	Feladat- ellátási hely	Tanuló a nappali oktatásban	Ebből: első évfolyamos	Napközis tanulók aránya, %	Egy osztályra jutó tanuló	Főállású pedagó- gusok száma
Csornai	26	3 387	358	32,8	15	347
Győri	67	15 362	1 871	36,1	20	1 585
Kapuvári	17	2 219	251	30,5	15	240
Mosonmagyaróvári	36	6 929	845	26,9	19	643
Pannonhalmi	14	1 528	215	31,1	14	161
Sopron-Fertődi	43	7 617	970	27,7	14	776
Téti	13	1 736	218	19,1	17	163
Győr-Moson- Sopron megye	216	38 778	4 728	31,3	17	3 915
Celldömölki	18	2 596	294	46,8	17	293
Csepregi	5	1 139	159	24,1	3	114
Körmendi	10	2 216	282	52,5	22	209
Kőszegi	11	1 967	263	28,8	15	212
Óriszentpéteri	8	410	42	43,2	12	62
Sárvári	20	3 299	397	35,5	19	310
Szentgotthárdi	9	1 267	161	37,5	16	138
Szombathelyi	36	10 109	1 229	41,5	21	982
Vasvári	16	1 566	186	32,8	16	156
Vas megye	133	24 569	3 013	39,7	15	2 476
Keszthely-Hévízi	21	4 182	488	43,2	18	460
Lenti	15	2 151	224	55,5	18	240
Letenyei	11	1 665	190	34,1	16	187
Nagykanizsai	38	7 596	901	55,6	20	789
Zalaegerszegi	42	9 223	1 030	50,3	20	957
Zalaszentgróti	15	1 702	203	40,3	15	185
Zala megye	142	26 519	3 036	49,5	19	2 818
Nyugat-Dunántúl összesen	491	89 866	10 777	38,9	17	9 209

Általános iskolai oktatás, 2006

Kistérség/megye/ régió	Feladat- ellátási hely	Tanuló a nappali oktatás- ban	Ebből: első évfolya- mos	Napközis	Naponta	Egy osztályra jutó tanuló	Főállású pedagó- gusok száma
				tanulók	bejárók		
Csornai	24	2 869	338	32,2	22,7	16	302
Győri	62	13 828	1 594	39,0	16,9	20	1 457
Kapuvári	16	1 844	206	37,3	15,7	18	202
Mosonmagyaróvári	31	6 192	695	28,6	11,6	19	629
Pannonhalmi	12	1 324	143	24,5	19,5	17	139
Sopron-Fertődi	39	6 975	894	30,2	12,7	19	704
Téti	11	1 368	153	21,9	20,0	16	136
Győr-Moson- Sopron megye	195	34 400	4 023	33,4	15,7	19	3 569
Celldömölki	15	2 134	224	51,5	27,2	18	254
Csepregi	4	913	98	29,7	29,9	18	89
Körmendi	9	1 937	224	53,9	25,5	22	189
Kőszegi	9	1 765	204	24,7	21,0	17	193
Óriszentpéteri	6	337	42	51,3	43,9	15	45
Sárvári	20	2 795	271	31,0	25,3	19	272
Szentgotthárdi	7	1 056	130	45,2	28,9	16	121
Szombathelyi	35	8 783	1 000	43,2	18,4	21	866
Vasvári	12	1 299	135	32,9	42,6	19	115
Vas megye	117	21 019	2 328	40,9	24,0	19	2 144
Keszthely-Hévízi	19	3 699	421	47,0	27,7	18	419
Lenti	14	1 674	169	47,8	31,6	18	204
Letenyei	11	1 361	164	37,0	32,7	15	174
Nagykanizsai	31	6 348	706	55,8	19,6	20	646
Zalaegerszegi	40	7 844	898	45,7	26,5	19	825
Zalaszentgróti	13	1 485	182	35,8	23,6	15	159
Zala megye	128	22 411	2 540	47,7	25,3	18	2 427
Nyugat-Dunántúl összesen	440	77 830	8 891	39,6	20,7	19	8 140

Szakiskolai oktatás a Nyugat-Dunántúlon

Megye/régió	Szakiskolai és speciális szakiskolai				Osztály	Egy osztályra jutó tanuló	Pedagógus
	feladat-ellátási hely	tanuló a nappali oktatásban	ebből:				
			9-10. évfolyamon	11. és magasabb évfolyamon			
1990							
Győr-Moson-Sopron	22	9 089	6 288	2 801	339	27	530
Vas	15	6 348	4 534	1 814	228	28	329
Zala	17	6 708	4 763	1 945	246	27	389
Nyugat-Dunántúl	54	22 145	15 585	6 560	813	27	1 248
2001							
Győr-Moson-Sopron	28	6 345	2 890	3 455	259	24	483
Vas	18	3 657	1 647	2 010	144	25	241
Zala	22	3 944	1 862	2 082	176	22	201
Nyugat-Dunántúl	68	13 946	6 399	7 547	579	24	925
2006							
Győr-Moson-Sopron	33	5 875	2 525	3 350	260	23	511
Vas	19	3 424	1 599	1 825	147	23	288
Zala	22	3 907	1 734	2 173	189	21	274
Nyugat-Dunántúl	74	13 206	5 858	7 348	596	22	1 073

Középiskolai oktatás a Nyugat-Dunántúlon

Megye/régió	Nappali tagozatos középiskolai tanuló	Ebből:		Osztály	Egy osztályra jutó tanuló	Pedagógus
		naponta bejáró, %	kollégiumban lakó, %			
1990						
Győr-Moson-Sopron	14 381	26,8	24,9	465	31	1 144
Vas	7 911	24,5	27,2	262	30	627
Zala	8 774	23,0	20,8	289	30	732
Nyugat-Dunántúl	31 066	25,2	24,3	1 016	31	2 503
2001						
Győr-Moson-Sopron	19 165	39,5	17,9	685	28	1 675
Vas	10 402	38,4	16,8	382	27	899
Zala	13 270	35,1	9,0	468	28	1 052
Nyugat-Dunántúl	42 837	37,9	14,9	1 535	28	3 626
2006						
Győr-Moson-Sopron	20 343	41,4	15,5	739	28	1 846
Vas	11 376	40,1	16,3	410	28	945
Zala	12 839	45,1	9,8	461	28	1 030
Nyugat-Dunántúl	44 558	42,1	14,1	1 610	28	3 821

Gimnáziumi oktatás a Nyugat-Dunántúlon

Megye/régió	Feladat-ellátási hely	Tanuló a nappali oktatásban	Ebből:		Osztály	Egy osztályra jutó tanuló	Pedagógus
			5-8. évfolyamon	9. és magasabb évfolyamon			
1990							
Győr-Moson-Sopron	12	5 258	–	5 258	163	32	406
Vas	8	2 840	–	2 840	95	30	240
Zala	7	3 212	–	3 212	106	30	276
Nyugat-Dunántúl	27	11 310	–	11 310	364	91	922
2001							
Győr-Moson-Sopron	33	8 647	1 515	7 132	300	29	717
Vas	14	3 864	444	3 420	143	27	348
Zala	15	4 215	516	3 699	134	29	389
Nyugat-Dunántúl	62	16 726	2 475	14 251	577	29	1 454
2006							
Győr-Moson-Sopron	34	9 122	1 508	7 614	325	28	853
Vas	16	4 374	431	3 943	142	31	375
Zala	13	4 833	501	4 332	157	31	377
Nyugat-Dunántúl	63	18 329	2 440	15 889	624	29	1 605

Szakközépiskolai oktatás a Nyugat-Dunántúlon

Megye/régió	Feladat-ellátási hely	Tanuló a nappali oktatásban	Ebből:		Osztály	Egy osztályra jutó tanuló	Pedagógus
			9-12. évfolyamon	13. és magasabb évfolyamon			
1990							
Győr-Moson-Sopron	30	9 123	8 570	553	302	30	738
Vas	17	5 071	4 924	147	167	30	387
Zala	15	5 562	5 194	368	183	30	456
Nyugat-Dunántúl	62	19 756	18 688	1 068	652	30	1 581
2001							
Győr-Moson-Sopron	55	10 518	8 121	2 397	385	27	958
Vas	25	6 538	5 075	1 463	239	27	551
Zala	26	9 055	6 559	2 496	334	27	663
Nyugat-Dunántúl	106	26 111	19 755	6 356	958	27	2 172
2006							
Győr-Moson-Sopron	41	11 221	8 622	2 599	414	27	993
Vas	27	7 002	5 383	1 619	268	26	570
Zala	25	8 006	6 183	1 823	304	26	653
Nyugat-Dunántúl	93	26 229	20 188	6 041	986	27	2 216

A régióban működő felsőoktatási intézmények főbb mutatói a Nyugat-Dunántúlon

Megnevezés	Győr-Moson-Sopron	Vas	Zala	Nyugat-Dunántúl
	megye			
1990				
Intézmény	8	2	3	13
Ebből: kihelyezett	1	1	2	4
Kar
Hallgatók száma az egyetemi, főiskolai szintű oktatásban	4 268	2 288	1 367	7 923
Ebből: nappali tagozaton	3 071	1 497	1 038	5 606
esti, levelező, távoktatás tagozaton	1 197	791	329	2 317
első évfolyamos	1 496	864	418	2 778
utolsó évfolyamos	1 116	660	308	2 084
kollégiumban lakó	1 968	564	686	3 218
2001				
Intézmény	5	2	3	10
Ebből: kihelyezett	2	1	1	4
Kar	2	..
Hallgatók száma az egyetemi, főiskolai szintű oktatásban	17 395	6 102	2 627	26 124
Ebből: nappali tagozaton	10 202	2 672	2 309	15 183
esti, levelező, távoktatás tagozaton	7 193	3 430	318	10 941
első évfolyamos	5 507	1 952	645	8 104
utolsó évfolyamos	5 099	1 221	620	6 940
kollégiumban lakó	2 976	747	1 024	4 747
2006				
Intézmény	6	7	4	17
Ebből: kihelyezett	3	6	4	13
Kar	14	9	7	30
Hallgatók száma az egyetemi, főiskolai szintű oktatásban	22 314	5 934	3 642	31 890
Ebből: nappali tagozaton	12 316	3 060	2 828	18 204
esti, levelező, távoktatás tagozaton	9 998	2 874	814	13 686
első évfolyamos	7 925	1 519	854	10 298
utolsó évfolyamos	5 250	1 832	1 022	8 104
kollégiumban lakó	2 866	743	1 223	4 832

A régióban működő felsőoktatási intézmények főbb mutatói a képzési helyeken, 2006

Város/megye/régió	Kar	Felső- oktatásban résztvevő hallgatók száma minden tagozaton	Hallgatók száma az egyetemi, főiskolai szintű oktatásban				Oktatók száma
			összesen	ebből:			
				nappali	esti, levelező, távoktatás	kollégium- ban lakó	
			tagozaton				
Győr	9	17 004	16 144	8 566	7 578	1 878	460
Mosonmagyaróvár	1	1 114	974	743	231	309	81
Sopron	4	6 196	5 196	3 007	2 189	679	355
Győr-Moson- Sopron megye	14	24 314	22 314	12 316	9 998	2 866	896
Szombathely	9	6 480	5 934	3 060	2 874	743	374
Vas megye	9	6 480	5 934	3 060	2 874	743	374
Keszthely	2	1 618	1 330	970	360	451	84
Nagykanizsa	1	548	423	374	49	145	5
Zalaegerszeg	4	2 060	1 889	1 484	405	627	122
Zala megye	7	4 226	3 642	2 828	814	1 223	211
Nyugat-Dunántúl összesen	30	35 020	31 890	18 204	13 686	4 832	1 481

MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK

Feladatellátási hely: az intézmény igazgatási szervezetén belül a székhelyen vagy más telephelyen működő intézményegység, valamint a székhelyen, illetve az azonos telephelyen, de eltérő közoktatási feladatot ellátó intézményegység.

Óvodás gyermek: az óvodába felvett és az óvoda nyilvántartásában szereplő gyermek.

Tanuló: a közoktatási intézménybe beiratkozott, az intézménnyel tanulói jogviszonyban álló személy.

Hallgató: a felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszonyban álló személy.

Felsőoktatási intézmény: az 1993. évi LXXX. számú Felsőoktatási törvényben megnevezett felsőoktatási intézmény, valamint kihelyezett tagozat.

Kar: a felsőoktatási intézmény olyan oktatási és igazgatási szervezeti egysége, amely a törvényben biztosított hatáskörében eljárva egy vagy több, szakmailag összetartozó szakon folyó felsőfokú képzés feladatainak ellátását szervezi és biztosítja.

A felsőfokú képzési szintek 2005-ig:

Felsőfokú szakképzés

Főiskolai szintű képzés

– Főiskolai szintű alapképzés

– Főiskolai szintű szakirányú továbbképzés

Egyetemi szintű alapképzés

Posztgraduális képzés

– Egyetemi szakirányú továbbképzés

– Doktori, illetve mesterképzés

Felsőoktatás egymásra épülő, felsőfokú végzettséget biztosító képzési ciklusai 2005-től:

Alapképzés

Mesterképzés

Doktori képzés